

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze – zal. 1922

Věstník

č. 201

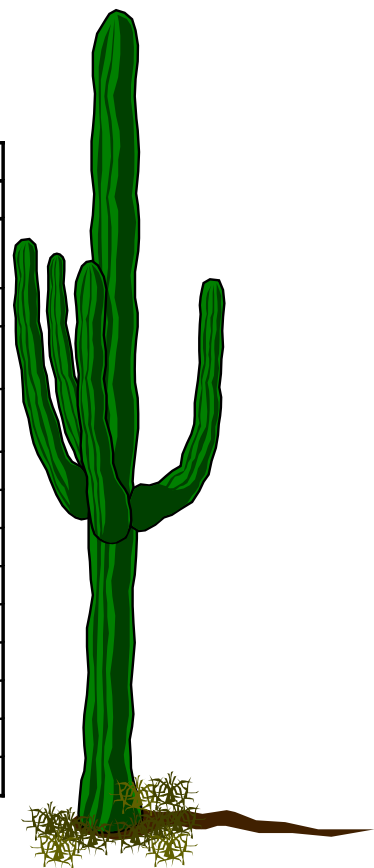
15. 2. 2011

1. Přednášky:

🕒 – 🕒

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2
ve čtvrtek, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

Termínový kalendář na rok 2011					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Únor	1. 2.	3. 2.	17. 2.	17. 2.	Petrlíková Mrazuvzdorné sukulenty
Březen	1. 3.	3. 3.	17. 3.	17. 3.	Šeda – Mediobiovie
Březen	26. 3. 2011 symposium				G.Matuszevski, Z.Janeba V.Schaedlich, P.Pavelka
Duben	5. 4.	7. 4.	21. 4.	21. 4.	Heřtus – Antigua a evropské pěstírny
Květen	3. 5.	5. 5.	19. 5.	19. 5.	
Květen	7. 5. – 8. 5. zájezd				Jihlava + Jižní Morava
Červen	31. 5.	2. 6.	16. 6.	—	
Červen	4. 6. – 19. 6. výstava				
Září	30. 8.	1. 9.	15. 9.	15. 9.	
Září	8. 9. – 18. 9. výstava				
Ríjen	4. 10.	6. 10.	20. 10.	20. 10.	
Listopad	1. 11.	3. 11.	24. 11.	24. 11.	
Prosinec	6. 12.	1. 12.	15. 12.	15. 12.	tradiční vánoční setkání

2. Knihovna

Knihovna SPKS znovu konečně v provozu !!!

Po rekonstrukci části budovy v botanické zahradě je naše knihovna opět v provozu. Pravidelný provoz byl zahájen ve čtvrtek 2. 12. 2010, v obvyklý čas 16.30. Rekonstrukcí knihovny a hlavně změnou vybavení dochází ke změně ve způsobu půjčování knih. Nové vybavení knihovny (zavěšené police) omezuje způsob půjčování knih, tak jak jsme byli zvyklí, tzn. každý si mohl v knihovnách prohlížet, co ho zaujalo. Při novém způsobu je nutné používat žebřík a některé knihy jsou v zadních řadách. To, pro čtenáře znamená, že by měl do knihovny přicházet s představou, co by chtěl vidět anebo si půjčit. Knihovnické pak požadovaný titul vyhledá, pochopitelně v přístupnějších částech máme vystaveny knihy, které se půjčují více a nové tituly. Pokud by čtenář měl zájem o nějaký konkrétní titul již předem, je možné si ho objednat pomocí mailu a my se ho pokusíme připravit předem. V knihovně bude k dispozici seznam knih.

Od začátku prosince jsme schopni půjčovat knihy i korespondenčně, tak jak to fungovalo před rekonstrukcí.

Žádáme čtenáře, kteří mají půjčené knihy o vrácení. Předem děkujeme.

Těšíme se na shledání s Vámi v pravidelných dnech – každý 1. a 3. čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod.

L. Berka

3. CO BYLO

3.1 ing. Libor Kunte: Baja California (18.11.2010)

Skupina našich lépe situovaných kaktusářů střední třídy se po letech nabažila klasického Mexika, a tak se přes USA vydala na poloostrov Baja California a jeho přilehlé ostrovy. Na velmi hezkých a kvalitních obrázcích jsme viděli většinu endemických kaktusů (a sukulentů) jak z celého poloostrova, tak také z několika neobydlených nebo jen málo obydlených ostrovů. Dopravovali se letecky nebo na rychlých člunech. V těchto místech byli prvními našimi kaktusáři, kteří si rostliny mohli prohlédnout a nafotit. Kromě kaktusů si nenechali ujít ani podívanou na velryby a jejich mláďata, která se v tuto dobu rodí v přilehlých mořích. Opravdu málo vídané impozantní záběry ze vzdálenosti několika metrů, také pohledy na infrastrukturu poloostrova byly zajímavé.

Příjemný a poučný večer.

-IB -

3.2 Prosincová = Vánoční přednáška (16. 12. 2010)

Vánoční schůzku zahájil předseda klubu. Poděkoval všem přítomným za věrnost a poměrně vysokou účast (na to, že byl právě venku mráz a Praha plná sněhu). V úvodu sdělil, že jeden z našich dlouholetých členů prof. Ladislav Hejdánek obdržel další ocenění za svou dlouhodobou činnost v oblasti filozofie – již několikátý čestný doktorát, tentokrát od Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Je rovněž držitelem francouzského řádu Rytíř umění a písemnictví (1992), Ceny Jana Palacha (1994) a Řádu T. G. Masaryka (1995).

Následoval obvyklý kvíz, který připravil př. L. Berka. Byl asi těžší. Dvojice vítězů uhodla jen 11 z 15 otázek, druhý byl vítěz minulých let př. Bohata, uhodl 10 otázek.

V krátkém programu se letos představilo 6 členů Quaiser – Makovička, Berka, Pavelka, Gratias a Vařečka, který seznámil přítomné s účastí klubu na Facebooku a možnostmi, jak se také zúčastnit. Většina přítomných si také odnesla oblíbený balíček z tomboly.

– IB –

3.3 Ing. Stanislav Stuchlík: Rod Notocactus 21. 1. 2011

Předseda brněnského spolku Astrophytum Stanislav Stuchlík je významným znalcem a pěstitelem kaktusů rodu Notocactus. Pro bližší poznání rostlin tohoto rodu několikrát navštívil jižní Brazílii a Uruguay. Představení rodu v čase vymezeném dobou trvání přednášky nutilo přednášejícího k výběru nejpodstatnějších zástupců jednotlivých skupin rostlin. Přednáška byla založena na rozdělení rodu zpracovaném R. Havlíčkem. S. Stuchlík ve velmi rychlém tempu představil význačné zástupce jednotlivých podrodů a sekcí, měli jsme možnost vidět obrázky rostlin v kultuře, v přírodě, kvetoucích. Ke každému zástupci jsme se dověděli několik málo informací k výskytu, zkušenostmi z pěstování a v případě složitější problematiky nástin problému. Téma bylo opravdu velmi rozsáhlé a tak z časových důvodů jsme nestihli rostliny podrodu Notobrasilia (Brasiliparodia) a případnou diskusi.

Pro zájemce o tyto pěkné a v současné době opomíjené rostliny je dvakrát ročně vydáván zpravodaj Minimus, sekce pěstitelů notokaktusů Notosekce pořádá roční setkání zájemců o rod, kde v programu najdete nejen odborné přednášky, ale i návštěvy sbírek členů atd. Zájemci o rod se mohou obrátit na S. Stuchlíka – stanislav@stuchlik.net.
Děkujeme za pěknou a odborně zaměřenou přednášku.

– LB –

4. CO BUDE

4.1 Sympozium Praha - 26.3. 2011 (jako každý rok, **poslední sobota v březnu**)

Místo: Velký sál Obvodního úřadu Praha 8-Libeň (kapacita 240 osob) – na stejném místě jako loni. Zenklova 43/8 – výstup z metra trasy B stanice Palmovka. Zenklova ulice vede přímo od metra. Pěšky to je asi 5–7 minut, nebo jedna stanice tramvají. Před budovou a v okolí je možnost parkovat.

Od 9.00 do 17.00 (otevřeno od 8.00)

Vstupné: 100,- Kč (placeno na místě)

V prodeji budou i přebytky starších časopisů a také kaktusy a sukulenty.

Program:

Úvod – Ivan Běťák

Přednášky: cca 80 minut – předpokládaný sled přednášek

1. Grzegorz Matuszewski – Rod Thelocactus

2. Volker Schaedlich – Gymnocalycium v Gran Chaco

Odpoledne

3. Zlatko Janeba – Rod Sclerocactus

4. Petr Pavelka – Sukulenty trnitého lesa (Didiereaceae) a pachypodia centrálních hor Madagaskaru

Těšíme se na Vaši účast.

–PP –

4.2 Zájezd 7. - 8. 5. 2011

Letos jedeme na dvoudenní zájezd ve směru Jihlava (a její okolí) a dále jižní Morava. Konkrétní sbírky jsou zatím v jednání, slibují ale, že budou spokojeni jak kaktusáři, tak sukulentníci. Ubytování máme zajištěno (i se snídaní) na zimním stadionu v Břeclavi. Večer sklípek také bude. Vybíráme zálohu v 1.000,-Kč, na místě potom bude provedeno vyúčtování. Potvrzení o zaplacení vezměte sebou. Přihlášky na schůzích, internetem, SMS (jméno, příjmení, adresa, číslo mobilního telefonu – to je také variabilní symbol). jiri.varecka@seznam.cz **603 46 76 96**
Odjezd v 7hod od Ženských domovů, návrat v cca 20:30. Těším se.

JV

4.3 Výstava červen 2011 (4. 6.–19. 6.)

Pro 44. výstavu kaktusů a sukulentů pořádanou ve spolupráci s Botanickou zahradou Přírodovědné fakulty Univerzity Karlovy garant vybral a výbor schválil následující záměr:

Název expozice	Garant	Soutěže
1. Echinocereus	P. Pavlíček	Půl metru z mé sbírky (garant Kašpar)
2. Ech. grusonii ve všech podobách	P. Heřtus	Můj nejhezčí kaktus (garant Kašpar)
3. Aloe	J. Hušner	Můj nejhezčí sukulent (garant Kašpar)
4. To tu ještě v sukulentech nebylo	P. Pavelka	O nejhezčí exponát celé výstavy – anketa návštěvníků
5. Lobivia	T. Procházka	
6. Katusy brazilské pampy	L. Berka	
7. Tillandsia	J. Vaněk	
8. Škůdci a nemoci a jak na ně	P. Pavelka	
Fota		
Atlas byl tehdy jen sen (1980–85)	K. Halbich	
Moje cesty za sukulenty	J. Hušner	

–VK–

Zájemci o účast kontaktujte guaranty.

Součástí výstavy bude i nově upravená expozice kaktusů a sukulentů Botanické zahrady.

Příhlášky do prodeje rostlin na jarní výstavě 2011 posílejte **do 30. 4. 2011**. Příhlášky pouze písemně nebo na e-mail. Příhlášky budu přijímat na členských schůzích nebo sympoziu.

Kontakty: e-mail – karel.halbich@volny.cz, adresa: Karel Halbich, K Lukám 649, 142 00 Praha 4.

Děkuji.

–HK–

5. Výroční zpráva SPKS 2010 – část organizační

V současné době se nacházíme v 3. roce volebního období současného výboru. Výbor je volen na 4 roky.

Pro připomenutí, složení výboru:

Předseda – Ivan Běťák

Místopředsedové – Petr Pavelka, Lubomír Berka

Pokladník – Jana Rácová

Knihovna – Lubomír Berka, Marie Šnajperková

Revizní komise – Václav Chadraba, Jiří Vaněk

Organizace výstav – Vladislav Kašpar, Karel Halbich

Propagace – Jiří Vařečka

Archivář – Vladislav Šedivý

Členové – Pavel Heřtus, Petr Zlesák, Miroslav Veverka

Výbor se schází pravidelně 1. úterý v měsíci.

Počet členů spolku – ke konci prosince 2010 – 567 platících.

Rok 2010 proběhl v mezích, které jsme si vytyčili a jsme je schopni ovlivňovat.

Pravidelné měsíční přednášky – vyjma prázdnin a měsíce června.

Symposium – 4 přednášky, z toho 2 přednášející ze zahraničí, účast cca 180 platících.

Výstavy – ve spolupráci s BZ UK, 2 výstavy. Jarní výstava 3000 platících návštěvníků, podzimní 1000.

Zájezdy – v květnu dvoudenní na severní Moravu.

Knihovna – pravidelně 2krát měsíčně. Mimo půjčování knih na místě možnost zapůjčení i poštou. Hojně využívána služba kopírování DVD.

Činnosti, kterými SPKS ovlivňuje i dění mimo spolek:

Celostátní výbor – v současné době máme zastoupení 3 členů, I. Běťák je tajemníkem Společnosti, P. Pavelka, L. Berka jsou členy

Redakční a vydavatelská rada – 5 členů: I. Běťák je předseda redakční a vydavatelské rady, P. Pavelka – vedoucí redaktor, Jiří Štembera – grafický redaktor + příprava tisku, V. Šedivý a L. Berka členové

Distribuce tisku – I. Běťák

Ostatní aktivity

- Spolupracujeme s Botanickou zahradou UK při pořádání výstav a pravidelných přednášek
- 4krát ročně Věstník, který dostává každý člen Spolku a předsedové ostatních kaktusářských organizací v Česku a na Slovensku
- Provozujeme www stránku, kterou provozuje B. Sochor
- Provozujeme facebook, zabezpečuje J. Vařečka
- Zaznamenáváme všechny přednášky na video, videa jsou k půjčování (kopírování) v knihovně
- Pravidelně doplňujeme knihovnu o nové knihy a časopisy z tuzemska i ciziny
- Časopisy jsou pravidelně nechávány svázat = strana 3 =

Dále je třeba konstatovat, že celou řadu spolkových aktivit si Spolek může dovolit jen proto, že výstavy jsou úspěšné a velké množství členů přispívá více, než musí, za to jim výbor moc a moc děkuje. A je to:

- Provoz knihovny a nové nákupy
- Pronájem přednáškového sálu pro pravidelné měsíční přednášky
- Zajištění symposia (sál + přednášející)
- Dotování zájezdů

Co se nadále nedaří:

- Pravidelně plnit naše stránky www
- Zvýšit aktivitu našich členů
- Zastavit pokles členů nábořem nových mladých

–IB –

6. Výročí – gratulujeme

5. 1. 2011 oslavila **Violeta Pazourová** své 85. narozeniny. Je to jedna z opravdu nadšených a dlouholetých pěstitelk kaktusů a sukulentů, dlouholetá aktivní členka pražského klubu, účastnice většiny tuzemských zájezdů za kaktusy a pravidelná účastnice zamykání sezony v Chrudimi. Také loni měla svůj exponát na jarní výstavě – velký keramický hrnec s mrazuvzdornými kaktusy.

27. 1. 2011 se dožil 60 let **Jaroslav Ullmann**, autor řady populárních knih o kaktusech a sukulentech. Veřejnosti je znám z častých vystoupení v televizních receptářích a z článků v časopise Zahrádkář. Byl také řadu let kustodem sbírek v Botanické zahradě Na Slupi.

15. 4. 2011 oslaví své osmdesátiny **Jaroslav Bittmann**. Jeho velmi známé dymokurské zahradnictví – několik milionů kaktusů a sukulentů – bylo a je cílem zájezdů. Známa je také řada sukulentních hybridů s označením „dymo“. J. Bittmann se pravidelně několikrát do roka účastní různých výstav na výstavišti v Lysé nad Labem, kde jeho samorosty a bonsaje vždy poutají velkou pozornost.

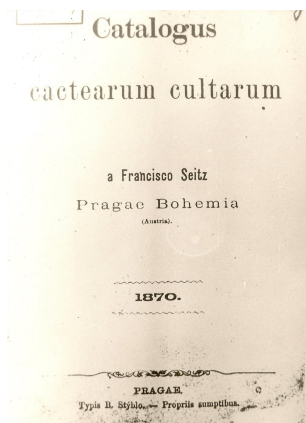
11. 4. 2011 se dožívá 88 let **Rudolf Šubík**, náš první „Zlatý Albert“. Je spoluautorem řady knih a článků o kaktusech. V současné době žije v pěkném penzionu pro seniory v Luštěnicích.

–IB –

7. Z HISTORIE SPOLKU XXI. - Počátky kaktusových sbírek v Čechách

Dnešní téma sice nemá přímý vztah k historii Spolku, jeho prostřednictvím však stojí za to vrátit se ještě jednou do úplných počátků českého kaktusářství.

Zájem o exotické rostliny, jmenovitě kaktusy a sukulenty se v Českých zemích datuje přibližně začátkem 18. století, spolehlivé zprávy však existují až z doby přibližně o sto let pozdější. Proslulosti dosáhly nejen sbírky pěstované v pražských šlechtických zahradách Salmovské, Desfourské a Rohanské, ale i kolekce měšťanské. Z těch je nutné jmenovat především sbírku **Františka Seitze** (1831–1909), vybudovanou v zahradě poblíž dnešního Fügnerova náměstí v Praze 2, jejíž historii lze rozvrhnout do tří fází. Svou první sbírku, o které mnoho nevíme, prodal F. Seitz právě hraběti Desfourovi. Vrcholem Seitzova kaktusaření byla druhá sbírka, vybudovaná v sedmdesátých letech 19. století, která je dokumentovaná v latině vydaným katalogem *Catalogus Cactearum Cultarum a Francesco Seitz Pragae – Bohemia*, obsahujícím na tehdejší dobu neuvěřitelný počet 900 položek. I ta byla prodána, tentokrát známému vídeňskému kaktusáři Dauwitzovi. Seitz, jako pravověrný kaktusář, obnovil sbírku potřetí, ta však již nikdy nedosáhla bývalého rozmachu. V roce 1897 byla prodána naposledy a její zbytky se nakonec dostaly do rukou dalšího kaktusářského pionýra, zahradníka **Antonína Záruby** (1867–1937), jediného profesionálního pěstitel a obchodníka kaktusů v Rakousko-uherské monarchii. Seitzovy kaktusy se spolu s nákupy od německých firem F. A. Haage junior a R. Gräsner staly základem sbírky, vybudované v zahradnictví na libeňském Korábě. A. Záruba vystavoval od roku 1901 každoročně a úspěšně na říšských zahradnických výstavách ve Vídni a uspořádal také pravděpodobně první specializovanou výstavu kaktusů a sukulentů v Praze. Je nutné připomenout, že kaktusy byly po celý život Zárubovým profesionálně využitým koníčkem.

Titulní strana Seitzova katalogu

Pohled do sbírky A. Záruby

S oběma dosavadními protagonisty exkurze do raných dob kaktusářství v Čechách souvisí úzce osoba nejznámější – **Alberto Vojtěch Frič** (1882–1944), který se již jako mladý student zajímal o kaktusy, především ve sbírce F. Seitze, který mu byl vynikajícím učitelem a později mu postoupil i své skleníky. Základem první Fričovy sbírky se staly zbytky již zmíněné slavné Salmovské kolekce a také nákupy ze zahraničí. Sběrka nabývala rychle na rozsahu a její majitel získal ve svých sedmnácti letech pověst vynikajícího pěstitele a znalce kaktusů. Pohromou se stala zima roku 1900, kdy ve sklenicích selhalo topení a sbírka až na nepatrné zbytky zmrzla. Frič sbírku obnovil definitivně okolo roku 1920 na zahradě své vily Božíňka, ale to už patří do jiné kapitoly historie českého kaktusářství.

Uvedené historicky nejvýznamnější pražské sbírky raného období, vymezeného 2. polovinou 19. století a začátkem I. světové války, je třeba v rámci úplnosti doplnit ještě o několik dalších. Vynikajícími kaktusáři a majiteli velkých sbírek byli též pražský rada **Hanka** a známý oční lékař MUDr. **J. Schöbl**; sukulentní rostliny zejména rodu *Echeveria* pěstoval slavný lékař **Thomayer**, který také vydal katalog, obsahující 268 druhů rodu *Sempervivum*.

V období po zániku Fričovy první sbírky existovala v Čechách zřejmě jediná velká soukromá nevýdělečná sbírka, pěstovaná **Josefem Zounkem** v Mrzkách u Českého Brodu. Sběrka obsahující údajně „deset tisíc kaktusů o 1800 druzích“, vystavená pro veřejnost v červnu roku 1912, vzala z větší části za své v průběhu I. světové války (po které však byla znovu obnovena). vš

8. Náš Spolek a Facebook.

Jdeme s dobou a jsme na Facebooku (FB). Stránky jsou koncipovány jako propagace našeho pražského klubu a kaktusářství jako takového. Kdo je na FB, stačí zadat SPKS a najde, kdo je jen na netu, tak dostane přístup na nahlédnutí v elektronické verzi tohoto Věstníku.

Komentuji tam veškeré události a samozřejmě tam budou např. i aktuality a podrobnosti k zájezdu.

V sekci Fotky máme tyto odkazy: Kaktusy na známkách, Okna s kaktusy v Praze, Z historie SPKS a kaktusaření, Fotky z výstav 1923, 1928, 1986, 1987, 1993, 2004, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, Zájezd 2005, Symposium 2010, FP 2011, a fotky našich členů: J.Vařečka, Z.Hulicius, A.Quaiser, B.Spáčil, J.Kohoušek, M.Tvrđík, B.Sochor, J.Prokop, L.Nový.

Vyzývám tímto všechny naše členy, dodejte mi po netu své digifotky (možno i skeny) a já je rád uveřejním. Přece se máme čím pochlubit.

Facebook je součástí celé velké kampaně na oslavu našeho úctyhodného výročí v příštím roce.

JV

Příspěvky do věstníku a přihlášky na zájezd posílejte na adresu:

Jiří Vařečka, Na Šabatce 2045/5, 143 00 Praha 412, mobil: 603 46 76 96,

e-mail: jiri.varecka@seznam.cz

předseda SPKS : Ing. Ivan Běťák, Pod Lesem 27, 143 00 Praha 412, e-mail: betak@mbox.vol.cz

<http://www.spks.cz>